

BioValley effent weg voor bioboer

Cluster werkt samen met provincie en gemeente aan stimulering biologische landbouw

Noord-Holland Noord moet dé biologische groentetuin van Nederland worden. Met die ambitie is begin april het startschot gegeven voor BioValley, een cluster van biologische bedrijven in de regio. Tweeënhalve maand later zijn de eerste concrete stappen gezet.

Biologisch akkerbouwer Arjen Kroon (rechts) in Oudkarspel verwijdert samen met zijn medewerker onkruid tussen de rode kool.

Foto: Dick Breddels

Noord-Holland

De startbijeenkomst van BioValley op het landgoed van biologische boer Jan Schrijver in Sint Maarten was beloftevol. Het ministerie van EL&I, LTO Noord Fondsen en de Kamer van Koophandel doneerden gezamenlijk 100.000 euro. Gedeputeerde Jaap Bond sprak zijn steun en vertrouwen uit in het cluster en de aanwezige boeren waren vol vertrouwen over het nieuwe samenwerkingsverband.

De groep telt tien agrarische ondernemers in en rond gemeente Harenkarspel. Het bundelen van krachten levert de nodige voordelen op, is het idee. Daarnaast kan BioValley fungeren als aanspreekpunt voor afzetpartijen. Telers kunnen zo beter inspelen op de vraag.

Een andere belangrijke doelstelling is groei van biologische grond in Noord-Holland Noord. BioValley streeft de komende drie jaar naar een groei van 70 naar 150 hectare. Volgens projectleider Maria van Boxtel van BioValley is recent een eerste grote stap gezet om dat doel te verwezenlijken. „Een melkveehouder naast het biologische bedrijf van Jan Schrijver heeft onlangs besloten over te schakelen op biologisch. Dan heb je het over een perceel van 120 hectare.”

Maar het cluster bewandelt meerdere wegen om het biologisch areaal uit te breiden, stelt Van Boxtel. Een mogelijkheid is kavelruil. Schrijver heeft daardoor enkele hectares aan zijn perceel kunnen toevoegen. „Stivas onderzoekt momenteel of er meer mogelijkheden voor structuurverbetering zijn”, vertelt Van Boxtel.

De zoektocht naar geschikte biologische ruilgrond is echter moeilijker dan de ruil van standaardkavels, constateert de projectleider. „Traditionele landbouwgrond is bewerkt met bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Die kan niet zomaar worden ingezet voor biologische landbouw. Pas na twee jaar krijgen de geoogste producten het predi-

caat biologisch en ontvangt de boer de daaraan gekoppelde meerprijs.”

Veel grond in de regio wordt verpacht door gemeentes en kerkgenootschappen. Volgens van Boxtel kunnen zij een belangrijke bijdrage leveren aan de uitbreidings- en uitruilmogelijkheden van biologische boeren. „Ze zouden in de pachtvoorwaarden kunnen vaststellen dat biologische grond ook na beëindiging van het pachtcontract biologisch blijft. Daarnaast kan grond die voorlopig niet wordt gebruikt, aan biologische boeren worden verpacht.”

REGELGEVING

Volgens Van Boxtel kunnen gemeentes ook op het gebied van regelgeving de boeren tegemoetkomen. „Er zijn boeren die gangbare teelt combineren met biologische teelt. Ze moeten voor hun biologische producten wel een aparte opslag hebben. Het kan zijn dat zo'n opslagruimte niet past binnen het bestaande bouwblok. We hopen dat gemeentes daar rekening mee willen houden en begrip tonen voor de regels waarmee biologische boeren te maken hebben.”

Gemeente Harenkarspel is bereid een stap te zetten richting de biologische boeren, zo blijkt uit de woorden van wethouder Rob Treur. „Ik wil in de pachtvoorwaarden vastleggen dat ook reguliere landbouwers aan bepaalde biologische eisen moeten voldoen. Zo lopen biologische boeren die grond overnemen geen vertraging op.”

Treur streeft ernaar het voorstel nog dit jaar door de gemeenteraad te krijgen. „Volgend jaar fuseert Harenkarspel met gemeentes Schagen en Zijpe. Dan weet je maar nooit hoeveel draagvlak er nog is.”

BioValley kan op steun rekenen van de provincie, laat gedeputeerde Jaap Bond weten. Het cluster is een onderdeel van een breder pakket maatregelen om de biologische landbouw in heel Noord-Holland op de kaart te zetten. Ook de provincie hanteert een duidelijke doelstelling: een toename van 2,5 procent (circa 3000 hectare) aan biologisch landbouwareaal in 2015. Dan is 7 procent (9000 hectare) van de Noord-Hollandse landbouwgrond biologisch.

„We gaan in de periode 2012-2015 verder met het ingezette programma 'Biologisch Ondernemen Noord-Holland'. In dat programma werven en begeleiden we potentiële omschakelaars”, vertelt Bond.

Daarnaast is de provinciale focus sterk gericht op behoud van het biologisch areaal. „In 2008-2009 kreeg de provincie er 339 hectare bij door omschakeling en ging er 432 hectare af door bedrijfsbeëindiging en terugschakelaars. Het is van belang om niet alleen te focussen op nieuwe omschakelaars, maar ook op de bestaande biologische ondernemers en hun areaal gecertificeerd te houden. Dit werken we samen met de sector en ketenpartijen uit”, aldus de gedeputeerde.

Bond ziet ook kansen in samenwerking met natuurbeheerders. „Het omschakelen naar een gecertificeerde biologische productie betekent voor ondernemers vaak extensiveren: er is meer land nodig om aan de eisen van biologische certificering te voldoen en daarmee hun producten onder het biologische keurmerk op de markt te kunnen verkopen. Deze uitbreiding is goed te realiseren op natuurgrond en biologische landbouw is goed te combineren met natuurbeheer. We onderzoeken deze kansen en verankeren ze waar mogelijk in beleid en afspraken met natuurterreinbeheerders.”

Ook Van Boxtel ziet mogelijkheden voor biologische landbouw op natuurgrond. „Natuurgrond buiten de EHS zou heel geschikt kunnen zijn. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor biologische landbouw in het voormalige plangebied van het Wieringerrandmeer.”

Op ambtelijk niveau timmert BioValley druk aan de weg, maar de onderlinge samenwerking tussen de boeren moet nog groeien, constateert biologisch vollegrondsgroenteteler Daan Kooy in Nieuwe Niedorp. „Ik hoop dat het cluster mij meer mogelijkheden voor vruchtwisseling biedt. Een aantal boeren in mijn omgeving verkent wel de mogelijkheden van omschakeling, maar vooralsnog ben ik als biologische boer redelijk geïsoleerd.”

Van Boxtel erkent dat teeltwisseling vaak lastig is te realiseren. „Dat komt ook omdat telers binnen het cluster vaak dezelfde gewassen verbouwen.” Biologisch akkerbouwer Arjan Kroon in Oudkarspel beaamt dat. Bij producten als kool is er al sprake van overproductie, constateert hij. „Voor BioValley is een rol weggelegd om dat te voorkomen.”

Volgens Van Boxtel koppelt BioValley nu al vraag en aanbod aan elkaar. „We hebben goede contacten met groenteten fruitaanbieder Vezet. Als zij een specifieke vraag hebben naar een product, dan proberen wij daarin te voorzien.”

MARTIJN VAN DER DONK

Noord-Holland in de middenmoot

Het areaal biologische landbouw in heel Nederland is in 2011 met 2,3 procent toegenomen tot 55.182 hectare. Hiermee komt het aandeel biologisch areaal uit op 3,0 procent tegen 2,9 procent in 2010.

De provincie met verhoudingsgewijs de meeste biologische landbouw is Flevoland: 8,7 procent van het totale landbouwareaal. Zeeland en Limburg zijn de provincies met het kleinste aandeel biologische landbouw: 1,1 procent van het landbouwareaal.

Noord-Holland neemt met 4,7 procent van het areaal een middenpositie in: eind 2011 had Noord-Holland 6006 hectare gecertificeerde biologische landbouw. In deze provincie zijn circa 150 biologische bedrijven.

De oogst van biologische kolen op akker van de Lepelaar in Warmenhuizen.

Foto: De Lepelaar

